

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1945 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss begränsning av försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 107, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Fagerholm* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning med förslag rörande sådan ändring av 12 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete, att försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare begränsas till fall, då grovt vållande förelegat.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utatt försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare begränsas till motionen.

Över motionen har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden från riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet, varjämte De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening på begäran av utskottet avgivit yttrande över motionen. De inkomna yttrandena finnas såsom bilagor fogade till detta utlåtande.

12 § lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete har följande lydelse:

Äger någon rätt till ersättning enligt denna lag, är han ej därav hindrad att göra gällande det anspråk på skadestånd utöver ersättningen, som i följd av olycksfallet må tillkomma honom enligt allmän lag eller särskild författning.

Vad försäkringsinrättning enligt denna lag utgivit äger inrättningen söka åter av arbetsgivare, som uppsåtligen förorsakat skadan, så ock av annan, som vållat skadan eller oberoende av vållande enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd, där ej även han drabbats av olycksfallet och på grund därav är berättigad till ersättning enligt denna lag. På grund av vad i detta stycke sågs skall inrättningen dock äga att återkräva allenast vad ersättningstagaren varit berättigad att utbekomma av den skadeståndspliktige.

I den proposition, nr 111, varigenom förslaget till olycksfallsförsäkringslagen framlades för 1916 års riksdag, stadgades icke någon begränsning av

Bihang till riksdagens protokoll 1945. 9 saml. 2 avd. Nr 49.

regressrätten gentemot arbetsgivaren. Föredragande departementschefen, statsrådet von Sydow, upptog i propositionen till bemötande vissa mot förslaget framställda anmärkningar av innebörd, att då arbetsgivaren genom erläggande av försäkringsavgifter tillförsäkrat sina arbetare ersättning för skada till följd av olycksfall, vare sig vållande till olycksfallet kunde läggas honom till last eller ej, det vore obilligt, om den arbetsgivaren enligt allmänna regler åliggande skadeståndsskyldigheten det oaktat bibehölles oförminskad. Departementschefen framhöll i anledning av dessa erinringar, att försäkringen egentligen endast hade till ändamål att bereda arbetarna i de olika verksamheterna ekonomiskt skydd för den av verksamhetens art beroende särskilda yrkesfaran. De av arbetsgivarna erlagda avgifterna avsåge sålunda i själva verket icke att täcka risken jämväl för sådan skada, som förorsakats uppsåtligen eller vållats av arbetsgivaren och ej haft sin grund i ett olycksfall i egentlig mening.

Begränsningen i regressrätten gentemot arbetsgivaren infördes på förslag av det särskilda utskott, som behandlade propositionen och i anledning därav väckta motioner. Utskottet yttrade (utlåtande nr 1), att utskottet delade den åsikt, som framförts i en inom första kammaren väckt motion, nr 104, att arbetsgivaren i och med erläggandet av sina premier borde vara fri från vidare ansvar för den skada, som kunde uppstå genom olycksfall i arbete, såvida han ej uppsåtligen förorsakat skadan. I överensstämmelse med denna uppfattning hade utskottet avfattat ifrågavarande paragraf.

Utskottets utlåtande i denna del godkändes av riksdagen.

Å försäkring, som avses i 1916 års lag, skola bestämmelserna i *lagen den 8 april 1927 om försäkringsavtal* icke äga tillämpning. Enligt 25 § i sistnämnda lag skall försäkringsgivaren, därest han i följd av skadeförsäkring i ersättning för skada utgivit belopp som försäkringshavaren ägt rätt att såsom skadestånd utkräva av annan, inträda i rätten mot den andre, där denne uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet framkallat försäkringsfallet eller ock enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd evad han är till skadan vållande eller icke. Anledningen till begränsningen av regressrätten är särskilt hänsynen till att om försäkring icke funnits, den skadelidande kanske icke skulle ha gjort gällande något skadeståndsanspråk mot den som vållat skadan, exempelvis om denne varit anhörig till den skadelidande eller varit hans tjänare. Skadevållaren borde sålunda icke komma i sämre ställning därför att försäkring tagits.

Motionären har till stöd för sitt yrkande anfört följande:

En alltmer framträdande tendens i rättspraxis synes vara, att man uppställer rigoröst stora krav på företänksamhet och omdöme från arbetsledarens sida, för att denne vid olycksfall i arbete, som drabbar honom under-

ställd arbetare, icke skall anses vållande. Anledningen härtill torde vara, att man därigenom med hänsyn till de ömmande omständigheter, som ofta föreligga, velat bereda arbetaren möjlighet till skadestånd från arbetsgivaren. En förutsättning för att detta skall kunna utgå i nu åsyftade fall är nämligen att arbetsledaren kan anses vållande. Arbetsledaren har härigenom kommit i en svår mellanställning. För att man skall få fram den åsyftade effekten, ekonomisk ansvarighet å arbetsgivarens sida för driftsolyckor, måste man så att säga gå vägen över en arbetsledare.

För ett modernt betraktelsesätt av rättsförhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare synes det helt naturligt, att arbetsgivaren i vidsträckt omfattning är gentemot arbetstagaren ekonomiskt ansvarig för driftsolyckor. Dessa inträffa i företagens verksamhet. Det är av denna verksamhet arbetsgivaren skördar de ekonomiska frukterna. Därför synes det också rimligt, att han svarar för följderna av olyckshändelser i verksamheten. Arbetsgivaren har möjlighet att skydda sig mot följderna av skadeståndsanspråk på grund av olycksfall i arbete genom tecknande av ansvarighetsförsäkring.

Ovan anförda synpunkter beträffande arbetsgivarens ekonomiska ansvarighet för driftsolyckor giva icke något stöd för den uppfattningen, att arbetsledaren skall iklädas en ekonomisk ansvarighet av samma omfattning som arbetsgivaren. Tvärtom tala starka skäl för att arbetsledarens ekonomiska ansvarighet skäligen bör vara mindre än arbetsgivarens. Arbetsledaren driver ju icke företaget med de rättigheter och förpliktelser, som detta medför; ej heller har han den ekonomiska bakgrund, som rimligen bör föreligga för att man bör ikläda honom de mycket omfattande ekonomiska konsekvenserna av driftsolyckor, för vilka han enligt domstolarnas rigorösa tolkning av vållandebegreppet kan göras ansvarig. Någon möjlighet för honom att genom försäkring förskaffa sig skydd i nämnda avseende finnes i regel icke.

I strid med ovan hävdade synpunkter har olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om regressrätt emellertid utformats så, att *arbetsledaren är utsatt för ett mer omfattande ekonomiskt ansvar för driftsolyckor än arbetsgivaren*. Detta mer omfattande ansvar följer därav, att försäkringsinrättningen kan rikta regressanspråk gentemot arbetsledaren men ej gentemot arbetsgivaren för ersättning som inrättningen utgivit. Det sagda gäller även för det fall, att arbetsledaren och arbetsgivaren varit i lika mån vållande till skadan. Har exempelvis en driftsolycka inträffat, till vilken domstolen finner såväl arbetsgivaren som arbetsledaren vållande, och är totalskadan (livräntor till efterlevande etc.) 50 000 kr., varav 30 000 kr. täckes av försäkringsinrättningens ersättning, är arbetsledaren ekonomiskt ansvarig till hela beloppet 50 000 kr. (20 000 kr. i förhållande till de skadade samt 30 000 i förhållande till försäkringsinrättningen), då däremot arbetsgivarens ansvarighet begränsar sig till 20 000 kr. (i förhållande till de skadade). Det kan även i detta sammanhang nämnas, att nu gällande allmänna försäkringsvillkor för ansvarighetsförsäkring ha sådan innebörd, att om arbetsgivaren i ovan anförda exempel haft ansvarighetsförsäkring, täcker denna försäkring arbetsgivarens hela ekonomiska ansvarighet i förhållande till de skadade ävensom arbetsledarens ansvarighet i förhållande till de skadade, men däremot icke arbetsledarens ansvarighet i förhållande till försäkringsinrättningen.

Utskottet. Enligt olycksfallsförsäkringslagen är i regel varje arbetare genom försäkring i riksförsäkringsanstalten eller annan försäkringsinrättning berättigad att efter grunder som i lagen angivas utbekomma ersättning i följd av olycksfall i arbete. Olycksfallet kan emellertid inträffa under sådana förhållanden, att annan person på grund av uppsåt eller vållande eller eljest på privaträttslig grund är skyldig utgiva skadestånd i anledning av olycksfallet. I dylika fall inträder enligt 12 § andra stycket olycksfallsförsäkringslagen försäkringsinrättningen i den skadades rätt gentemot den skadeståndspliktige, såvitt angår belopp som försäkringsinrättningen utgivit. Undantag från denna regressrätt stadgas bland annat, därest den skadeståndsskyldige är den skadades arbetsgivare och icke uppsåtligen förorsakat skadan.

Motionären har med sin framställning avsett, att ett ytterligare undantag från regressrätten skall genomföras. Detta undantag skulle innebära, att regressrätt gentemot arbetsledare skulle föreligga endast, då denne genom uppsåtlig handling eller grovt vållande förorsakat skadan.

Såsom motionären framhållit torde domstolarna i mål gentemot arbetsledare om skadestånd på grund av olycksfall i arbete uppställa stora krav på omsorg och varsamhet från dennes sida för att han skall undgå skadeståndsskyldighet. En begränsning av denna arbetsledarens allmänna privaträttsliga skadeståndsskyldighet kan dock tydligen icke genomföras. Då försäkringsinrättningens regressrätt utgör allenast en från den skadade härledd rätt, torde den stränghet som rättspraxis intager gentemot arbetsledare i förevarande hänseende icke i och för sig kunna åberopas till stöd för en begränsning av inrättningens regressrätt gentemot denne.

För bedömandet, huruvida på annan grund en dylik begränsning är motiverad, erbjuder jämförelsen med arbetsgivarens rättsställning i nu berörda avseende stort intresse. Dennes ovan angivna frihet från regresskrav på grund av annan än uppsåtlig handling motiverades vid lagens tillkomst med att arbetsgivaren i förhållande till försäkringsinrättningen i och med erläggandet av sina premier borde vara fri från vidare ansvar för den skada som kunde uppstå genom olycksfall i arbete, såvida han ej uppsåtligen förorsakat skadan. Olycksfallsförsäkringen utgör sålunda jämväl en ansvarighetsförsäkring för arbetsgivarens del.

Det ligger nära till hands att anlägga det betraktelsesättet, att då arbetsledaren i denna sin egenskap företräder arbetsgivaren, olycksfallsförsäkringens funktion av ansvarighetsförsäkring bör komma jämväl arbetsledaren till godo. Arbetsledarens sålunda utövade ställföreträdarskap ävensom de stötande konsekvenser i ekonomiskt hänseende regressrätten kan medföra för arbetsledaren utgöra enligt utskottets mening vägande skäl för att såsom också förordats i de till utskottet avgivna remissyttrandena en begränsning av regressrätten gentemot arbetsledaren kommer till stånd. En dylik begränsning torde enligt De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förenings remiss-

yttrande alltid i praktiken redan tillämpas av de till föreningen anslutna försäkringsinrättningarna.

Av nu anförda skäl förordar utskottet, att en utredning i motionens syfte verkställles. Vid denna utredning, som därest så anses lämpligt kan verkställas i samband med den pågående revisionen av olycksfallsförsäkringslagstiftningen, torde emellertid såsom försäkringsrådet framhållit jämväl böra övervägas, huruvida icke de skäl som tala för en begränsning av regressrätten gentemot arbetsledare kunna åberopas jämväl till stöd för en motsvarande begränsning av regressrätten gentemot annan personal, anställd hos samma arbetsgivare som den skadade. Uteslutet är icke, att befrielse från regresskrav bör — i likhet med vad nu gäller beträffande regresskrav gentemot arbetsgivare — äga rum, icke blott såsom motionären avsett vid enkelt vållande, utan även då grovt vållande föreligger. Vidare bör övervägas, huruvida begränsningen måhända bör vara beroende jämväl på andra omständigheter än graden av vållande. — Vid lösningen av förevarande spörsmål uppkomma i övrigt vissa speciella frågor, exempelvis i vad mån motsvarande begränsning bör gälla i fall då arbetsgivare står självrisk eller för de fall att den ersättningskyldiges ansvarighet är täckt genom trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motion måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande begränsning av den regressrätt som med stöd av 12 § andra stycket lagen om försäkring för olycksfall i arbete kan ifrågakomma gentemot personer, anställda hos samme arbetsgivare som den skadade, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 17 maj 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Norman*, *Björkman**, *Hage**, *Sten*, *Hallagård*, *Söderkvist* och *Gunnar Andersson**;

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i *Hällbacken**, *Ryberg*, *Holm*, *Larsson* i *Östersund**, *Andersson* i *Gisselsås**, *Andersson* i *Alfredshem* och *Osterman*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga A.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom remiss den 9 februari 1945 har Kungl. Maj:t anbefallt *riksförsäkringsanstalten* att senast den 20 mars 1945 till riksdagens andra lagutskott avgiva yttrande över en av herr P. Hj. Fagerholm i andra kammaren väckt motion nr 107 angående viss begränsning av de sociala olycksfallsförsäkringsinrättningarnas regressrätt gentemot arbetsledare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Med anledning härav får riksförsäkringsanstalten anföra följande.

I motionen anhålles om utredning med förslag rörande sådan ändring i 12 § olycksfallsförsäkringslagen, att olycksfallsförsäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare begränsas till fall, då grovt vållande förelegat. Som motivering härför har framhållits arbetsledarens ogynnsamma ställning vid försäkringsinrättnings regresskrav, mot vilka arbetsledare enligt nu gällande allmänna villkor för ansvarighetsförsäkring som regel icke kunna erhålla försäkringsskydd.

Enligt 12 § olycksfallsförsäkringslagen äger försäkringsinrättningen regressrätt mot arbetsgivare, som uppsåtligen förorsakat skadan, så ock mot annan, som vållat skadan eller oberoende av vållande enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd.

I det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till ifrågavarande lag (proposition nr 111 till 1916 års riksdag) förekom icke någon bestämmelse om begränsning av regressrätten mot arbetsgivaren. Detta motiverades med att försäkringen egentligen endast hade till ändamål att bereda arbetaren skydd för den av verksamhetens art beroende särskilda yrkesfaran men icke att täcka risken för skada, som av uppsåt eller vållande orsakats av arbetsgivaren och ej haft sin grund i ett olycksfall i egentlig mening. I anledning av en inom riksdagens första kammare väckt motion infördes emellertid en bestämmelse, som begränsade regressrätten mot arbetsgivaren till att gälla endast vid uppsåt. Särskilda utskottet uttalade härvid att »arbetsgivaren (i förhållande till försäkringsinrättningen) i och med erläggande av sina premier bör vara fri från vidare ansvar för den skada, som kan uppstå genom olycksfall i arbete, såvida han ej uppsåtligen förorsakat skadan». Såvitt av förarbetena till lagen framgår har det sålunda icke varit avsett att regressrätten skulle vara begränsad jämväl mot arbetsledare. Emellertid torde icke kunna förnekas att starka billighetsskäl tala för att arbetsledare, som i denna egenskap måste anses företräda arbetsgivaren, befrias från sådan ansvarighet varom här är fråga.

Med hänsyn härtill har riksförsäkringsanstalten för sin del icke något att erinra mot en sådan ändring av 12 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete, att försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare begränsas till fall, då grovt vållande — eller uppsåt — förelegat.

Riksförsäkringsanstalten anser sig dock böra framhålla, att, därest bestämmelse införes om sådan begränsning av regressrätten som i motionen föreslagits, den föreslagna begränsningen i regressrätten icke bör gälla för ersättning, som försäkringsinrättningen har att utgiva vid vissa trafikolycksfall. Om en arbetsledare under framförande av en arbetsgivaren tillhörig bil vårlar ett trafikolycksfall, därvid en hos arbetsgivaren anställd person skadas under sådana förhållanden att ersättning skall utgå enligt olycksfallsförsäkringslagen, så äger vederbörande försäkringsinrättning regressrätt enligt lagen om trafikförsäkring av motorfordon mot den försäkringsanstalt, där bilen är trafikförsäkrad. Försäkringsinrättningens rätt att i dylika fall erhålla ersättning från trafikförsäkringsanstalten skulle genom inskränkning av regressrätten mot arbetsledare till fall av grovt vållande praktiskt taget helt förloras, vilket skulle innebära att kostnader, som rätteligen borde bäras av den obligatoriska trafikförsäkringen skulle stanna på olycksfallsförsäkringen.

Med hänsyn härtill torde den föreslagna begränsningen av regressrätten icke böra gälla i sådana fall, där försäkringsinrättningen på grund av arbetsledarens vållande skulle äga rätt till ersättning enligt trafikförsäkringslagen.

I handläggningen av detta ärende hava, förutom undertecknade, deltagit byråcheferna Wolff och Stenholm. Stockholm den 15 mars 1945.

DAVID ÖSTRAND.

R. VON DER BURG.

Bilaga B.

Till riksdagens andra lagutskott.

I skrivelse den 9 februari 1945 har Kungl. Maj:t anbefallt *kungl. försäkringsrådet* att till riksdagens andra lagutskott avgiva yttrande över den i riksdagens andra kammare innevarande år avgivna motionen nr 107 om viss begränsning av försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. Med anledning härav får försäkringsrådet — som vill framhålla, att tillämpningen av olycksfallsförsäkringslagens bestämmelser om regressrätt ansetts tillhöra allmän domstols kompetensområde och att försäkringsrådet för den skull i detta ämne allenast i ringa omfattning kan åberopa erfarenhet från sitt eget verksamhetsområde — anföra följande.

Försäkringsrådet finner de av motionären anförda allmänna synpunkterna på frågan om arbetsledares ekonomiska ansvarighet för skada, som i arbetet drabbar honom underställd arbetare, föra vida utöver det begränsade område, där motionären funnit lagändring vara påkallad. Försäkringsinrättning har icke på grund av regressbestämmelserna i 12 § olycksfallsförsäkringslagen — bortsett från speciella fall — någon rätt att av annan utfå ersättning för skada, som föranlett försäkringsfall enligt lagen, i vidare mån än denne är ersättningsskyldig för skadan enligt de allmänna reglerna om skadeståndsskyldighet för rättsstridig handling. Den ifrågasatta lagändringen måste för

den skull — i allt fall utan en närmare utredning rörande nämnda synpunkters bärkraft och räckvidd — synas betänklig, om den skulle innebära ett ställningstagande till desamma.

Emellertid synes ett övervägande av den ifrågasatta lagstiftningen icke behöva förutsätta ett sådant ställningstagande. Regressbestämmelserna i 12 § olycksfallsförsäkringslagen äro så utformade, att den för arbetare obligatoriskt gällande försäkringen för olycksfall i arbete inom ramen för den ersättning, som utgår på grund av försäkringen, jämväl fyller funktionen av en ansvarighetsförsäkring för arbetsgivaren. Oavsett till vilket resultat ett mera ingående övervägande av den allmänna frågan om den inbördes ekonomiska ansvarigheten mellan arbetsgivare och arbetsledare för olycksfall i arbetet må kunna leda, synes det skäligt, att den anförda sekundära funktionen av 12 § olycksfallsförsäkringslagen beträffande den obligatoriska försäkringen för olycksfall i arbete kommer även arbetsledare till godo. För övrigt har redan på ett denna försäkring närliggande område, nämligen i fråga om den obligatoriska trafikförsäkringen, en likartad regel blivit statuerad. 20 § lagen om trafikförsäkring å motorfordon befriar den, som jämte försäkringstagaren är i egenskap av ägare, brukare eller förare ansvarig för skada, som ersättes enligt lagen, från regress från vederbörande försäkringsinrättnings sida, i den mån trafikförsäkringen, enligt 3 § trafikförsäkringslagen, jämväl gäller för försäkringstagaren mot den ansvarighet för trafikskada, som kan uppkomma för honom.

I 12 § olycksfallsförsäkringslagen regleras enligt ordalagen allenast den regressrätt, som tillkommer försäkringsinrättning för vad denna utgivit enligt lagen. Det förekommer emellertid i stor utsträckning (enligt 11 och 15 §§ olycksfallsförsäkringslagen), att arbetsgivare står självrisk, d. v. s. att arbetsgivaren själv, i stället för försäkringsinrättning, på grund av utfästelse gentemot inrättningen utger ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen eller eljest, t. ex. på grund av avlöningsbestämmelser, utger förmåner, som täcka sådan ersättning. Vid en eventuell utredning angående den föreslagna lagstiftningen bör närmare undersökas, huruvida den skulle bliva tillämplig i fråga om sådan arbetsgivares regressrätt för den ersättning, som utgör eller motsvarar ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen. Det synes kunna ifrågasättas åtminstone beträffande vissa kategorier av dessa arbetsgivare, om regressrätten för berörda ersättningsbelopp grundas på regressbestämmelserna i 12 § olycksfallsförsäkringslagen — och icke på allmänt skadeståndsrättsliga regler — och sålunda till sin omfattning är avhängig av omfattningen av försäkringsinrättnings regressrätt enligt 12 § olycksfallsförsäkringslagen. I den mån det skulle kunna visa sig, att en sådan avhängighet icke föreligger, läser den frågan uppstå, om det icke kommer att framstå som oegentligt med en mera omfattande regressrätt för arbetsgivare för utgiven ersättning av omförmäld art än för försäkringsinrättning för utgiven ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen och det sålunda kan vara anledning överväga särskild föreskrift om sådan begränsning av regressrätten för arbetsgivare, som står självrisk, att den till omfattningen kommer att motsvara regressrätten för försäkringsinrättning. Detta spörsmål kan måhända bjuda vissa svårigheter men synes dock icke vara av sådan art, att det bör utgöra något hinder för den ifrågasatta lagstiftningen.

På grund av vad sålunda anförts får försäkringsrådet tillstyrka motionärens hemställan. Dock vill försäkringsrådet ifrågasätta, om icke den utred-

ning, som kan komma till stånd, bör sträcka sig något längre än vad som i och för sig påkallas av den av motionären åsyftade lagändringen. De skäl, som försäkringsrådet funnit tala för att den av motionären ifrågasatta lagstiftningen bör komma till stånd, kunna jämväl anföras till stöd för att låta den i 12 § olycksfallsförsäkringslagen innefattade ansvarighetsförsäkringen i lika stor utsträckning komma arbetsledare till godo som den gäller till förmån för arbetsgivare. Det synes jämväl vara anledning att i detta sammanhang överväga, huruvida icke den obligatoriska olycksfallsförsäkringen skäpligen borde gälla som ansvarighetsförsäkring för arbetsgivares hela personal, sålunda även för arbetare. Gränsen mellan arbetsledare och åtminstone mera kvalificerade arbetare torde ur de synpunkter, som här komma i fråga, vara tämligen svävande. Ur lagteknisk synpunkt skulle en sådan utsträckning av ansvarighetsförsäkringsfunktionen innebära en fördel, i det att en definition av vad som avsåges med arbetsledare därmed bleve obehövlig. Vidare bör — i sammanhang med det ovan berörda spørsmålet om regressrätten för arbetsgivare, som står självrisk — uppmärksamhet ägnas regressbestämmelserna i 13 § militärsättningsförordningen, vilka måhända icke kunna undgå att beröras av det sätt, varpå reglerna om sådan arbetsgivares regressrätt bliva utformade. Försäkringsrådet finner det önskvärt, att en omprövning av regressbestämmelserna i 12 § olycksfallsförsäkringslagen, därest en sådan omprövning finnes böra ske, kommer att omfatta jämväl dessa frågor.

I handläggningen av detta ärende hava deltagit, förutom undertecknad Landelius, samtliga försäkringsråd och representanter.

Stockholm den 9 mars 1945.

På kungl. försäkringsrådets vägnar:

HUGO LANDELIUS.

/ *Sven Ljungholm.*

Bilaga C.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom remiss den 7 februari 1945 har riksdagens andra lagutskott berett *De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening* tillfälle att avgiva yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion nr 107 av herr Fagerholm angående viss begränsning av försäkringsinrättnings regressrätt gentemot arbetsledare enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Med anledning härav får föreningen anföras följande.

Motionärens förslag innebär, att den i 12 § olycksfallsförsäkringslagen omnämnda regressrätten vad beträffar arbetsledare begränsas till fall, då grovt vållande förelegat. Som motiv förebär motionären, att, då de försäkringsbolag, som meddela ansvarighetsförsäkring, i sina villkor undantagit dessa regresskrav, arbetsledare kommer i en särskilt ogynnsam ställning, då arbetare genom något deras förvällande skadas till följd av olycksfall i arbete.

Beträffande arbetsgivare har lagen begränsat regressrätten därtill att sådan får utkrävas endast därest arbetsgivaren uppsåtligen förorsakat skadan. Anledningen härtill är vad som framgår av förarbetena till lagen, att man ansett att »arbetsgivaren i och med erläggande av sin premie bör vara fri från vidare ansvar för den skada, som kan uppstå genom olycksfall i arbete, såvida han ej uppsåtligen förorsakat skadan». En arbetsledare kan icke förebära sådant skäl för befrielse från att kunna bli föremål för regress och borde fördenskull principiellt sett svara för skada, som uppstått genom ett hans vållande.

De skäl, som i motionen anföras emot att en arbetsledare personligen får bära de ekonomiska konsekvenserna av driftsolycksfall vid enkelt vållande, synas emellertid föreningen ytterst vägande. I själva verket hava dessa skäl alltid beaktats av de till föreningen anslutna försäkringsinrättningarna, vilka, såvitt för föreningen är känt, icke i något fall begagnat sig av regressrätt mot arbetsledaren personligen, då enkelt vållande förelegat. Ett utnyttjande av denna regressrätt måste för övrigt, då försäkringsskydd saknas, befaras kunna få den konsekvensen, att arbetsgivaren i strid mot gällande lagstiftnings syfte såge sig nödsakad träda emellan för att hålla arbetsledaren skadeslös.

I sådana fall åter, då arbetsledarens ansvarighet är täckt genom försäkring — trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring — saknas enligt föreningens uppfattning skäl för inskränkning av regressrätten mot arbetsledare.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får föreningen meddela, att föreningen icke har något att erinra mot sådan ändring av ifrågavarande paragraf, att regressrätt mot arbetsledare begränsas till fall, då grovt vållande förelegat, eller då arbetsledarens ansvarighet är täckt genom annan försäkring.

Stockholm den 22 mars 1945.

De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening

A. E. RODHE.

TRYGVE LOVÉN.